

Прилог 1.
ОБРАЗАЦ ИЗВЕШТАЈА О СПРОВЕДЕНОЈ EX ANTE АНАЛИЗИ ЕФЕКТА
ПРОПИСА

1. Сагледавање постојећег стања.

1) Приказати постојеће стање у предметној области у складу са важећим правним оквиром.

Добровољно ватрогасно друштво јесте добровољна и недобитна организација заснована на слободи удруживања, основана ради организованог добровољног учешћа грађана у спровођењу заштите од пожара, спасавању људи и имовине. Добровољна ватрогасна друштва у Србији имају дугу традицију, а нека постоје више од сто година. Према доступним подацима, на територији Републике Србије до сада је било регистровано укупно 397 добровољних ватрогасних друштава. Од тог броја 351 (88,4%) ДВД има активан статус у АПР-у, 45 (11,3%) ДВД је обрисано, а једно (0,3%) ДВД је у ликвидацији. Област деловања је регулисана Законом о добровољном ватрогасству („Службени гласник РС“, бр. 87/18).

На основу података Агенције за привредне регистре (АПР), извештај о активним добровољним ватрогасним друштвима (ДВД) у првој половини 2025. године обухвата следеће кључне тачке:

- 351 ДВД са активним статусом у 123 ЈЛС, 51 ЈЛС има само по једно ДВД

Регион	Број ДВД	%
ВОЈВОДИНА	210	59,83
ЗАПАДНА СРБИЈА И ШУМАДИЈА	63	17,95
ЈУЖНА И ИСТОЧНА СРБИЈА	48	13,68
ГРАД БЕОГРАД	30	8,55
УКУПНО	351	100,00

- Посматрано по регионима предњачи АП Војводина, где је и основано прво добровољно ватрогасно друштво и где је традиција и култура у великој мери очувана до данас.
- 42 ЈЛС немају регистровано добровољно ватрогасно друштво на својој територији.

2) Да ли је уочен проблем у области и на коју циљну групу се односи? Представити узроке и последице проблема?

Добровољна ватрогасна друштва у Републици Србији представљају значајну оперативну компоненту и додатну помоћ професионалним ватрогасно-спасилачким јединицама и локалним штабовима за ванредне ситуације када за тиме постоји потреба. Током последње три деценије ова област је у великој мери била запостављена и претило је да дође до потпуног девастирања и нестајања добровољних ватрогасних друштава у Републици Србији.

Од деведесетих година прошлог века креће врло неповољан период за добровољно ватрогасство на овим просторима у смислу финансирања добровољних ватрогасних друштава, које тренутно није у потпуности системски решено. Од усвајања Закона о добровољном ватрогасству, који је усвојен крајем 2018. године, започело се и реализовало доста активности у циљу системског развоја добровољног ватрогасства. Значајна пажња

је усмерена ка финансирању добровољних ватрогасних друштава, које тренутно није системски решено, те је циљ успостављање стабилних извора финансирања који омогућавају несметан рад и функционисање добровољних ватрогасних друштава.

Добровољном ватрогасном друштву могу се доделити финансијска средства из буџета Републике Србије, аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе, за подстицање програма или недостајућег дела средстава за финансирање програма који су од јавног интереса. Министарство унутрашњих послова, као надлежно министарство које контролише рад добровољних ватрогасних друштава, значајно помаже опремање истих. АП Војводина издваја знатна средства на годишњем нивоу и путем јавних конкурса додељује их добровољним ватрогасним друштвима искључиво са територије ове аутономне покрајине. Када је у питању финансирање од стране ЈЛС, тренутно стање је неуједначено. Има примера где поједине ЈЛС издвајају вишемилионске износе за финансирање добровољних ватрогасних друштава, затим има оних где су та издвајања у висини од сто хиљада динара, до примера где уопште не издвајају средства за финансирање добровољних ватрогасних друштава без обзира на постојање истих и на реалну оперативну употребљивост. Пуно је разлога због овакве неуједначености. Свакако је један од разлога непрепознатљивост добровољних ватрогасних друштава у систему смањења ризика од катастрофа и управљања ванредним ситуацијама.

Уочени проблеми се огледају у лошем стању простора и опреме коју добровољни ватрогасци користе у свом раду, немогућности плаћања режијских трошкова боравка у објектима, трошкова горива и амортизације возила, што отежава нормалан рад и функционисање нарочито у сеоским срединама.

3) Да ли постоје неки други разлози за промену (интервенцију) у области у случају да није уочен проблем?

Доношењем овог прописа доприноси се побољшању услова живота и рада на селу.

2. Утврђивање циља.

1) Који циљ је потребно постићи?

Општи циљ Програма јесте унапређење нивоа заштите сеоског становништва од пожара, катастрофа, елементарних непогода и других догађаја који представљају основ за проглашење ванредне ситуације. Специфични циљ Програма је јачање материјално-техничких капацитета и повећање степена оперативне способности добровољних ватрогасних друштава у сеоским срединама, као и популаризација доброволног ватрогасства и подизање свести о значају заштите од пожара у сеоским подручјима.

2) Да ли је циљ који се постиже доношењем прописа усклађен са циљевима важећих планских докумената и приоритетним циљевима Владе?

Пропис није предвиђен планским документима Владе.

3) На основу ког показатеља учинка се утврђује да ли је дошло до постизања циља?

Показатељи учинка на основу којих ће се пратити степен остварености овог циља су:

- број подржаних пројеката јлс-а (циљана вредност 20);
- повећање капацитета и оперативних способности добровољних ватрогасних друштава у сеоским срединама (циљана вредност 30).

4) Дефинисати извор провере и рокове за прикупљање података за праћење примене прописа.

Извор провере ових показатеља учинка ће бити Извештаји о реализацији пројекта Министарства за бригу о селу. Рок за реализацију пројекта је 8 месеци од момента закључења уговора. Министарство и Комисија могу вршити контролу реализације током трајања свих пројектних активности као и након реализације пројекта, а јединица локалне самоуправе је у обавези да омогући вршење контроле. У оквиру Министарства Сектор за стратешко сагледавање положаја села и сеоског становништва биће задужен за праћење примене прописа.

3. Идентификовање опција.

1) Да ли је циљ могуће постићи применом „status quo” опције? Приказати последице примене „status quo” опције.

Остварење циља није могуће постићи применом „status quo” опције.

2) Да ли је циљ могуће постићи искључиво применом подстицајних, информативно-едукативних, институционално-управљачких или мера за обезбеђивање добара и услуга, без доношења новог или измене постојећег прописа? Навести разлоге због којих се одустало од примене ове опције.

Доделом бесповратних средстава се утиче на подизање нивоа заштите сеоског становништва од пожара, катастрофа, елементарних непогода и других догађаја. Наведене циљеве је могуће постићи искључиво доношењем прописа.

3) Које су кључне промене које се прописом предлажу ради постизања циља?

Кључна промена која се предлаже је мотивација сеоског становништва да приступи удружењу добровољних ватрогасаца, односно да постану чланови добровољних ватрогасних друштава. Такође, једна од промена која се жели постићи је јачање материјално-техничких капацитета постојећих друштава кроз набавку неопходне опреме, цистерни и возила, што ће допринети да се смањи штетан утицај који могу да изазову пожари, катастрофе, елементарне непогоде и сл. на сеоско становништво.

4) Које опције су разматране приликом израде прописа и навести разлоге због којих се од њих одустало?

Нису разматране опције приликом израде прописа.

5) Која је међународна упоредна пракса у регулисању области?

Приликом израде прописа није праћена међународна упоредна пракса.

4. Анализа економских ефеката

1) Да ли се предложеним решењима прописа уводи нови, укида или мења постојећи административни поступак и/или административни захтев за привредне субјекте и

који су позитивни ефекти овог решења? Да ли предложена решења утичу на повећање или умањење административних трошкова¹ и колико износи повећање или умањење административних трошкова које сноси привредни субјект?

Предложеним решењима прописа не долази до промена у постојећем административном поступку за привредне субјекте.

2) Да ли се предложеним решењима прописа уводи нова, мења или укида постојећа финансијска обавеза за привредне субјекте? Који су позитивни ефекти увођења нове, измена или укидања обавезе?

Предложеним решењима прописа не долази до промена у финансијским обавезама за привредне субјекте.

3) Да ли се предложеним решењима прописа уводи нова, мења или укида постојећа обавеза која утиче на повећање или умањење трошкова производње и/или пружања услуга које сноси привредни субјект? Колико износи повећање или умањење ових трошкова? Да ли се обавеза може испунити на домаћем тржишту и да ли је рок за испуњење обавезе примерен? Који су позитивни ефекти увођења нове, измена или укидања обавезе?

Бесповратна средства намењена су за:

- 1) завршне радове у грађевинарству на уређењу објекта (молерско-фарбарски, фасадерски, гипсарски, столарски, керамичарски);
- 2) инсталатерске радове;
- 3) опремање намештајем просторија неопходним за рад добровољног ватрогасног друштва;
- 4) постављање монтажне конструкције за смештај ватрогасних возила и опреме;
- 5) набавку нове опреме и средстава која су дефинисана Правилником о условима у погледу материјално-техничке и кадровске опремљености добровољних ватрогасних јединица („Службени гласник РС", број 90/2019).

Бесповратна средства нису намењена за трошкове извођења припремних радова (као што су обезбеђење простора за допрему и смештај грађевинских производа и опреме, одвожење употребљеног грађевинског материјала односно грађевинског отпада на овлашћену депонију и сл.), одржавања објекта, набавке кухињских елемената, беле технике, као и све остале трошкове који нису у вези са наменом из става 1. ове главе.

Добровољно ватрогасно друштво у смислу овог програма је друштво које:

- 1) испуњава услове прописане Законом о добровољном ватрогаству и које је као такво уписано у Регистар удружења, са седиштем регистрованим у сеоској средини, односно на територији свих насељених места, изузев у градским и општинским седиштима и приградским насељима и има активан статус односно није у поступку ликвидације, стечајном поступку или под привременом забраном обављања делатности;
- 2) основано усвајањем оснивачког акта, статута и одлуке о именовану органа у складу са Законом о добровољном ватрогаству, које је у поступку регистровања удружења у сеоској средини, односно на територији свих

насељених места, изузев у градским и општинским седиштима и приградским насељима до момента објављивања конкурса.

4) На који начин ће предложена решења прописа утицати на конкурентност привредних субјеката на домаћем и иностраном тржишту?

Предложена решења неће утицати на конкурентност привредних субјеката на домаћем и иностраном тржишту.

5) На који начин ће предложена решења прописа утицати на конкуренцију?

Предложена решења прописа не утичу на конкуренцију.

6) На који начин ће предложена решења прописа утицати на микро, мале и средње привредне субјекте (ММСП)?

Предложена решења ће утицати позитивно на микро, мале и средње привредне субјекте који послују у сеоској средини, повећањем нивоа заштите од пожара, набавком опреме за унапређење капацитета и оперативне способности добровољних ватрогасних друштава у сеоским срединама.

5. Анализа ефеката на друштво.

1) Да ли се предложеним решењима прописа уводи нови, укида или мења постојећи административни поступак за грађане и који су позитивни ефекти овог решења? Да ли предложена решења прописа утичу на повећање или умањење административних трошкова и колико износи повећање или умањење административних трошкова које сnose грађани?

Предложеним решењима не долази до промена у административном поступку за грађане.

2) Да ли се предложеним решењима прописа уводи нова, мења или укида постојећа финансијска обавеза за грађане?

Предложеним решењима прописа се не уводи нова, не мења или укида постојећа финансијска обавеза за грађане.

3) Да ли се предложеним решењима прописа уводи нова, мења или укида постојећа обавеза која утиче на трошкове живота?

Предложеним решењима прописа се не уводи нова, мења или укида постојећа обавеза која утиче на трошкове живота.

4) На који начин предложена решења прописа утичу на доступност, квалитет и цене роба и услуга од значаја за животни стандард становништва?

Предложена решења прописа утичу на доступност и квалитет услуга од значаја за друштвени стандард становништва.

5) На који начин предложена решења прописа о утичу на тржиште рада, запошљавање, услове за рад и синдикално удруживање?

Предложена решења прописа не утичу на тржиште рада, запошљавање, услове за рад и синдикално удруживање.

6) На који начин предложена решења прописа утичу на здравље људи?

Предложена решења прописа не утичу на здравље људи.

7) На који начин предложена решења прописа утичу на обим остваривања права на правично суђење, приступачност јавним површинама и објектима и приступ информацијама? На који начин предложена решења утичу на квалитет и доступност јавних услуга, услуга система социјалне заштите, система здравствене заштите и система образовања, као и и других јавних услуга, нарочито у контексту заштите и унапређења права припадника осетљивих друштвених група?

Не утичу.

8) На који начин предложена решења прописа утичу на доступност културних садржаја и очување културног наслеђа?

Не утичу.

9) Да ли предложена решења прописа имају различите ефекте на жене и мушкарце, тј. родну равноправност? Описати те ефекте. Да ли пропис повећава или умањује родну равноправност? Које мере су предвиђене за ублажавања потенцијалних негативних ефеката прописа на родну равноправност?

Предложена решења прописа немају утицаја на родну равноправност.

6. Анализа ефеката на животну средину и климатске промене.

1) На који начин предложена решења прописа утичу на животну средину?

Предложена решења не утичу на животну средину.

7. Анализа управљачких ефеката.

1) Које активности је потребно спровести и у којим роковима како би се омогућила примена прописа? Која организациона јединица унутар органа, односно организације који врше јавна овлашћења, је одговорна за спровођење ових активности?

Неопходно је извршити промоцију програмске активности, подстицање добровољних ватрогасних друштава да конкуришу кроз организацију округлих столова, панела и презентацију примера добре праксе. Сектор за стратешко сагледавање положаја села и сеоског становништва у оквиру Министарства је организациона јединица одговорна за спровођење ове активности.

2) Одредити капацитете органа, односно организације који врше јавна овлашћења који је потребно ангажовати за примену прописа. Да ли су капацитети довољни за примену прописа?

Јединице локалних самоуправа имају материјалне и кадровске капацитете за спровођење и реализацију Програма.

3) На који начин предложена решења прописа утичу на ефикасност, одговорност и транспарентност рада органа, односно организација који врше јавна овлашћења надлежних за примену прописа?

Не утичу.

4) На који начин предложена решења прописа утичу на владавину права?

Предлог Уредбе не утиче на владавину права.

8. Анализа финансијских ефеката.

1) Колико износе јавни расходи примене прописа и из којих извора финансирања ће се обезбедити средства?

Средства намењена за реализацију Програма обезбеђена су чланом 8. Закона о буџету Републике Србије за 2026. годину („Сл. гласник РС”, број 108/25) у оквиру Раздела 35 – Министарство за бригу о селу; Програм 0110 – Планирање и спровођење политике развоја села, Функција 110 – Извршни и законодавни органи, финансијски и фискални послови и спољни послови; Програмска активност 0007 - Подршка развоју добровољних ватрогасних друштава у сеоским срединама 463 – Трансфери осталим нивоима власти, у укупном износу од 79.770.000,00 динара.

2) Какве ће ефекте предложена решења прописа имати на јавне приходе и расходе?

Предложена решења прописа не утичу на јавне приходе и расходе.

9. Анализа ризика.

1) Навести кључне ризике за примену прописа. Које мере ће бити предузете како би се смањила вероватноћа настанка ризичних догађаја, односно умањили њихови ефекти које мере ће бити предузете уколико се ризик оствари?

Одредбама овог програма су све могућности злоупотребе сведене на минимум, а то се нарочито постиже формирањем Комисије која ће контролисати све пројектне активности.

Ризици се углавном односе на реализацију у предвиђеном року због спољних фактора и ненаменско коришћење бесповратних средстава. У случају новонасталих околности које отежавају или онемогућавају реализацију пројекта у року предвиђеним уговором или отежавају наменску употребу додељених бесповратних средстава, корисник средстава је у обавези да обавести Министарство и упуту јој писани образложени захтев за измену решења и уговора, о чијој оправданости ће одлучивати Комисија.

Исто тако, уколико се у поступку контроле утврди ненаменско трошење бесповратних средстава или одступање од уговорних одредби, Министарство раскида уговор, а корисник враћа целокупан износ додељених бесповратних средстава у буџет Републике Србије, са припадајућом законском затезном каматом.

10. Извештај о спроведеним консултацијама.

1) Одредити циљне групе и заинтересоване стране које је потребно укључити у процес консултација.

Циљне групе су добровољна ватрогасна друштва. Заинтересоване стране које је потребно укључити у процес консултација су јединице локалне самоуправе, представници ватрогасних савеза и представници Сектора за ванредне ситуације при МУП-у.

2) У ком периоду су спроведене консултације и да ли су релевантне информације о времену и месту примене изабраних метода консултација и њиховим резултатима, објављене на Порталу „еКонсултације”? Навести линк са Портала „еКонсултације” или неке друге интернет странице преко које су спроведене консултације.

Консултације су спровођене током 2025. и почетком 2026. године. Након израде Предлога програма, дана 6. марта 2026. године исти је стављен на Портал „еКонсултације” на <https://ekonsultacije.gov.rs/topicOfDiscussionPage/621/3>

3) Навести циљне групе и заинтересоване стране које су учествовале у консултацијама.

У консултацијама су учествовали: Министарство за унутрашње послове-Сектор за ванредне ситуације; Ватрогасни савез Србије; Добровољна ватрогасна друштва Војвода Степа, Владимировац, Лужница, Грудаш, Црна Бара, Звезда, Јелова Гора, Видоејевица и Уздин, као и следеће јединице локалне самоуправе: Нова Црња, Алибунар, Бабушница, Житорађа, Алексинац, Нова Варош, Бајина Башта, Лозница и Ковачица.

4) Да ли су у консултације укључени представници микро, малих и средњих привредних субјеката из регулисане области и осетљиве друштвене групе на које пропис утиче, представници удружења која се баве заштитом животне средине, као и представници удружења који се баве родном равноправношћу?

У консултацијама нису учествовали наведени субјекти.

5) Наведите примедбе, сугестије и коментаре на текст прописа, достављене у току консултација које су усвојене.

Није било примедба, сугестија и коментара на текст прописа током спровођења процеса консултација.

6) Наведите примедбе, сугестије и коментаре на текст прописа, достављене у току консултација које нису усвојене и објаснити разлоге за њихово неприхватање.

Није било примедба, сугестија и коментара на текст прописа током спровођења процеса консултација.